

“L’art actual a vegades és tan bèstia, que l’has de matisar per a fer-lo creïble”

Ramon Surroca (Barcelona, 1966) publica als Llibres de Índex la novel·la *L’aparador desert*. Autor de les novel·les *Lenta llum de l’Havana* i *Memòria de sal*, és professor de filosofia.

—Els dos grans temes del llibre són la confusió provocada per l’art actual, promogut des de les institucions públiques o privades, i la despersonalització de Barcelona. Els teníeu presents en començar la novel·la?

—Sí. Caldria afegir-hi una tercera idea. Ara que es parla tant de la reivindicació de la memòria, em sobta molt que els escriptors catalans, sobretot més joves, es mostrin desconnectats de la tradició literària catalana. Si els parlo dels nostres autors i manifesto entusiasme per personatges tant extraordinaris com Pla o Rodoreda, hi percebo una relativa falta d’interès. I a la novel·la reivindico la literatura, a través dels nostres grans autors, especialment Pla, perquè la literatura, a diferència de la Barcelona desvirtuada, és la dipositària d’una certa memòria on es reflecteix una evolució més natural de la ciutat, de la realitat, i no hi ha aquesta ruptura una mica artificial que representa la Barcelona *millor botiga del món*. I dipositària d’una veritat que cert art contemporani ha renunciat a expressar. Per això la protagonista, estudiant d’art, descobreix en la literatura una connexió amb la realitat que no troba en l’art actual que estudia.

—La noia, tot i que ja té estudis superiors i una edat, 22 anys, està molt poc formada i poc informada: no ha sortit de l’ou. Això és versemblant?

—Sí. Com que sóc professor, cada vegada trobo més gent de la seva edat, o més gran, amb actituds tant o més ingènues que les d’ella. D’una altra banda, m’interessava que fos així per a contrastar la seva edat amb la del professor de literatura del qual es fa amic.

—Sou contrari a tot l’art contemporani actual?

—No, hi ha gent que fa coses interessants. A la novel·la he minimitzat la part de crítica als artistes perquè el lector no pensi que hi estic totalment en contra. Hi ha coses més delirants que no les que he inventat i que no he posat perquè la gent les reconeixia, podria identificar-ne els artistes.

TINA BAGUE

Ramon Surroca publica la novel·la *L’aparador desert*, als Llibres de Índex.

—No us hi heu volgut abonar.

—És que de vegades la realitat de l’art contemporani és tan bèstia, que per a fer-la versemblant l’has de matisar.

—El títol fa referència a l’aparador impersonal i buit en què s’ha convertit Barcelona?

—Sí. Aquests darrers anys realment hi ha hagut una desaparició gradual de comerços que transmetien el perfil d’una ciutat. Tot allò que s’ha fet de bo no disculpa algunes barbaritats, com l’enderroc del cinema París, que va caldre descatalogar, amb una façana que era il·luminada de nit, en atenció a la seva singularitat. O aquesta Barcelona que en un sol tram del carrer de Ferran obre tres tavernes irlandeses. També parlo, però, de coses ben fetes, com la Barcelona oberta al mar.

—L’estudiant és ingènua, però sensible als estímuls visuals, fins i tot olfactius, que rep d’una ciutat, d’un paisatge.

—Sí.

—I veu Barcelona com a visitant que hi torna al cap d’uns quants anys, atès que és de Girona i hi va viure un temps.

—Com la meua família, que era de Girona. També l’oncle sorgeix del record del meu oncle, un gran lector que de jove m’esperonava a llegir molt.

—L’art contemporani, el de les instal·lacions, seria en general una collonada, cal deduir de la novel·la, a diferència de l’escultor que pot expressar-se de manera tradicional?

—No sempre és una collonada, perquè hi ha gent molt honesta. Però sovint, fins i tot quan no hi ha voluntat d’aixecar la camisa, és una cosa força estèril. Em queixo d’una obra que, per a poder ser compresa, requereixi una explicació; d’una teoria exposada en un plafó, perquè per si sola, per molta formació que tinguis, és intel·ligible. Aquí hi ha una traïció, una cosa que falla. L’art contemporani ha produït textos brillants i molt interessants i reveladors, sobre l’home contemporani, però, en canvi, amb les obres per si soles no pots copsar res.

—Finalment, la literatura ens salva de la confusió de l’art?

—Es pot dir així, sí.

Lluís Bonada